UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

Feria tertia in ramis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

rñdet eodē modo.qꝛ tūc qñ com
miſſi ſunt ei loculi dignus erat.
¶Ad tertiaȝ. cū queritur quare
xp̄s eū nō corripuit.dicēdum eſt
iuxta albertū.ꝙ nō corripuit.qꝛ
nō ſciuit vt homo. ſȝ vt deꝰ.do-
cēs nos nulluȝ debere corripere
de his q̄ nō niſi vt deus ſcimus.

Eria ter-
tia legit paſ-
ſio ſȝ marcū.
circa quā paſ
ſionem poſſūt
he q̄ſtiōes di-
ſputari ¶Pri
ma.vtrum petrus peccauit mor
taliter negādo chriſtū. ¶Scd̄a.
vtrum poſtꝙ̄ xp̄s predixit petrū
ſe negaturū fuit poſſibile petrū
nō negare xp̄m. ¶Tertia.vtruȝ
omnes apoſtoli fugiētes capto
xp̄o peccauerunt mortaliter.

D primaȝ
queſtionē . ſic
pceditur . Et
videtur ꝙ pe-
trus negando
chriſtum non
peccauit mor
taliter. ¶Pri
mo ſic. Dicit
enim quedam glo. ꝙ peccauit p
ſurreptionem.ſȝ peccatū p ſur-
reptionem eſt veniale ⁊ nō mor-
tale. Vñ primi morꝰ q̄ per ſurre
ptionē fiunt venialia ſunt.ergo
petrus negādo xp̄m peccauit ve
nialiter ⁊ non mortaliter. ¶Se
cundo ſic.dicit bernardꝰ in libro
de diligēdo deū . ꝙ in petro fuit
caritas ſopita non extincta. ſed
per peccatū mortale caritas ex-
tinguitur.ergo petrus nō pecca
uit mortaliter. ¶In oppoſitum
eſt euangeliū p̄ñs.vbi dꝛ manife
ſte ꝙ petrus mentitus eſt negan
do xp̄m in fide qua cōfeſſus fue
rat xp̄m eſſe filium dei Matth.
xvj.ergo petrꝰ negādo xp̄m pec-
cauit mortaliter ſȝ illd̄ p̄s. Per
des omnes qui loquunt menda
cium. ¶Rñdeo dicendū ſub iſta
concluſiōde.ꝙ abſq3 dubitatiōe
petrus negādo chriſtū peccauit
mortaliter. Patet iſta cōcluſio
tum.ex.c.illo Ambroſij imitare
petrum.vj.q.j.vbi iſtam.q. lon
gius diſputauimꝰ. Scd̄o pȝ ex
illo gregorij qui in moralibꝰ ai
ꝙ petrꝰ ex ipſis faucibꝰ diaboli
eripit:ſȝ i faucibꝰ diaboli nō e
q̄s niſi p pctm̄ mortale.ergo pe
trꝰ negādo xp̄m peccauit morta
liter. Tertio pȝ iuxta ſctm̄ tho
quolibeto.ix.(ar.xiiij. Itēȝ.q.
q.xxiiij.ar.xij.ad.ij.) Petrus ne
gauit fidem chriſti vbi pericli
batur.⁊ eius confeſſio requir
batur. Ore enim confeſſio fit a
ſalutem.ad Roma.x. Ubi im
videtur ꝙ in tali cā ꝯfeſſio fid
ſit de neceſſitate ſalutis. Qua
to pȝ ex illo Matt.x.Qui neg
uerit me corā hoibꝰ negabo e
corā patre meo . ſȝ nemo neg
a xp̄o coram patre ſuo niſi p
peccatum mortale.ergo ꝯclu
vera. Quinta ꝯcluſio pȝ ex co
negationi adiunxit periurium

blaſphemiā. Nā vt dr mat. xxvj.
Cepit deteſtari et iurare. qꝛ non
nouiſſet hoīeʒ. ¶ Ad rōnes in op
poſitum. ¶ Ad pmā rn̄detur iuxta
ſanctum Thomam vbi ſupra ꝙ
ſurreptio dupliciter accipitur.
Uno mō ſm ꝙ opponitur delibera
tiōi. ⁊ ſic pmi mot⁹ dicūtur eſſe ex
ſurreptiōe. Sic aūt petr⁹ ex ſur
reptiōe nō peccauit. Alio mō ac
cipitur ſurreptio ſʒ ꝙ opponitur ele
ctiōi. ⁊ ſic petr⁹ ex ſurreptione
peccauit. qꝛ non peccauit ex ele-
ctione. q̄ſi ex certa malicia ſʒ ex
paſſiōe timoris. Talis aūt ſurre
ptio nō excuſat a mortali. ſicut
pʒ icōtinēti q̄ fornicatur motu cō
cupiſcentie cū haberet ꝓpoſituʒ
continendi. ¶ Ad ſcd̄am etiā rn̄-
detur per ſanctū thomā. ꝙ beat⁹
bernardus improprie loquitur. et
vt eius verbuʒ verificetur. eſt in
telligendū de quadam dilectiōe
familiaritatis quam petrus ad
xp̄m conceperat. que in eo man-
ſit etiam poſt negationē. Uel ſi
intelligatur de dilectiōe gratui
ta. intelligendū eſt ꝙ non fuit ex
tincta ſm predeſtinationeʒ diui
nam que ei⁹ penitentiā prepara
bat. ꝙuis eſſet ex ſe extincta. ꝑ-
miſſus autē eſt a deo petrus ca-
dere. tum vt nullus quātumcūq̄
iuſtus debeat ſe iactare de ꝯſtā-
tia. vt dicit ambroſius in predi-
cto. c. imitare. Tum ſcd̄o. vt di-
cit Grego. in. c. conſiderandum
diſ. l. vt is qui futurus erat pa-
ſtor eccleſie in ſua culpa diſce-
ret q̄liter alijs miſereri debuiſſet.

D ſecūdaʒ
queſtionē ſic
proceditur. Et
videtur ꝙ poſt
q̄ predixerat
chriſt⁹ petruʒ
eum negatu-
rum ꝙ petrus non potuit eum
non negare. ¶ Primo dr Matt.
xxiiij. Celum et terra tranſibūt.
verba autem mea non tranſibūt
ſed verbuʒ chriſti factum petro
fuit Ter me negabis. ergo illud
verbum chriſti neceſſario implē
dum erat. ergo petrus non pote
rat non negare. ¶ Scd̄o ſic. veri
tas non poteſt falli. ſʒ xp̄s eſt ve
ritas Joh. xiiij. ergo falli nō po-
terat. ergo petr⁹ nō poterat xp̄m
non negare. ¶ Tertio ſic. ſciētia
xp̄i cum eſſet ſcientia dei eſt in-
uariabilis. ergo neceſſario ven-
turū erat qd̄ xp̄s fiendum preui
derat. ſʒ preuiderat petrū nega-
turum. ergo petr⁹ nō potuit non
negare. ¶ In oppoſitū videtur euā
geliū hoc in quo vt viſū eſt i que
ſtione prima. Petrus negando
xp̄m peccauit. ergo non neceſſi-
tate. ſʒ libere et voluntarie. qꝛ ſm
aug. pctm̄ eſt a deo voluntariū qd̄
ſi non eſt voluntarium nō eſt pctm̄
¶ Reſpōdeo dicendum. ꝙ dupli
citer poſſumus loqui de petro.
(vt innuitur i quodā ſimili. ij. ij. q.
j. ar. ij. ad. ij.) Uno modo ſm ſe
ꝯſiderato. ⁊ ſic dicim⁹ ꝙ eius ne
gatio erat contingens ⁊ ad vtrū
libet. qꝛ ei⁹ potētia libera libere

poterat ad oppoſita.ſcʒ ad nega
re ⁊ non negare. Scḋo modo pt
ꝯſiderari vt cadit obiectiue ſub
actu puiſionis vel predictionis
negandi. Et ſic dicimꝰ ꝙ neceſ-
ſarium erat ipſum negare.ſʒ qꝛ
illud qḋ ꝯuenit alicui ſm ſe ⁊ ab
ſolute ꝯuenit ſibi ſimpliciter.qḋ
autem ꝯuenit alicui ex aliq̊ ꝯue
nit ſibi ſm qḋ. Unde negatio pe
tri poſt predictionē xpi ſimpli-
citer erat ꝯtingens.⁊ ſm qḋ ne-
ceſſaria.qꝛ ſolum ſm quid cadit
ſub actu pdicendi.⁊ nō ſm eſſe.
Neceſſitas aūt ſm qḋ ſtat ſimul
cum contingentia ſimpliciter ſi
cut patet per phm primo periar
menias. Sicut albū ſm quid et
nigrum ſimpliciter. Sicut etiā
moueri ſortem eſt ꝯtingens ſim
pliciter.ſʒ moueri dū currit eſt
neceſſariū. Unde cōmuniter di
ſtinguitur iſta ppoſitio Omē ſi-
tum a deo neceſſe eſt eſſe (vt pꝫ.
j.p.q.xiiij.ar.xiij.ad.iij.) qꝛ pōt
eſſe de dicto vel poteſt eſſe de re
et ſi ſit de dicto.vera eſt .et ſi eſt
de re.eſt falſa. Et ſic ad queſtio-
nem reſpōdeṫ ꝙ petrus ſimpli-
citer non neceſſario ſed libere ⁊
ꝯtingenter negauit ⁊ potuit nō
negare.ſm quid autē ſcʒ ſm qḋ
ſubiacet predictioni xpi non po
tuit non negare,ita vt ibi ſit ne-
ceſſitas conſequētie et non ꝯſe-
quentis. ¶ Ad rationes in oppo
ſitum,omnes quaſi ſoluunṫ vni
ca reſpōſione.que patꝫ ex dictis
¶ Ad primam reſpōdeṫ.negan-
do conſequentiam ſimpliciter.
et concedendo ſm quid ſcʒ ſm
qḋ cadit ſub actu preuiſionis ⁊
predicationis xpi. ¶ Ad ſecun-
dam eodem modo reſpondetur.
¶ Ad tertiam reſpōdeṫ p diſtin-
ctionem datam vel negando cō
ſequentiam Et ratio eſt.qꝛ ſcien
tia dei non eſt tantum ꝙ res eue
niat quocūqꝫ modo.ſed ꝙ res ve
niet contingenter vel neceſſario
et ideo qḋ diuina puidentia di-
ſponit euenire infallibiliṫ ⁊ ne-
ceſſario. infallibiliter eueniet.
cōtingēter vero quidē qḋ diuie
prouidentie ratio habet vt con-
tingenter eueniat.

D tertiā
queſtionē ſic
procediṫ.E
videṫ ꝙ non
omnes apo
ſtoli fugien-
tes xpo ca
pto peccauerūt mortaliṫ.¶ P
mo. Quia ſi omnes apoſtoli
peccauerūt mortaliter.videṫ
fides eccleſie defeciſſet.ſed ho
non eſt dicendum.qꝛ fides eccl
ſie nunꝙ defecit.ſm illud Oſe
Deſponſabo te in fidem ſemp
ternam. ¶ Scḋo ſic. Petrus e
apoſtoli alij ſignificabant eccl
ſiam vniuerſalem. Unde Aug
ſtinus dicit.xxiiij.q.j.Quod
ꝙ ꝙ ſignificabant eccleſiaʒ vni
uerſalem.ergo ſi petrus ⁊ omēs
apoſtoli peccaſſent ꝙ tota eccl
ſia defeciſſet. ¶ Tertio ſic. Apo
ſtoli capto xpo fugierūt et tim

re qui poterat adere in conſtan-
tem virum. ergo videntur excu-
ſabiles a peccato. cõſequentia
videtur bona. ¶ In oppoſitũ eſt
euangeliũ pñs. vbi dicitur oĩs
ſcãdalũ patiemini in hac nocte.
Glo. interli. id eſt. ab vnitate fi-
dei ſoluentur. Nicolaus de lyra.
i. ruinã in peccatum patiemini
propter timorẽ mundanã. ¶ Rñ
deo dicendum ſub iſta cõcluſio
ne. ꝙ in paſſione omnes apoſto-
li a chriſto recedentes peccaue-
runt mortaliter. Iſta concluſio
patet ex multis locis ſacre ſcri
pture. que nos diffuſe deduximꝰ
in ſũma noſtra de eccleſia. li. iij.
c. lxj. De quibus inducamꝰ tria.
Primo eſt illud pſ. Omnes de-
clinauerunt. Super quo ita in-
quit Hieronymus. Hunc pſ. de
paſſione xpi refferunt. quoniam
omnes dominũ reliquerunt. in-
tantum vt petrus quoqꝫ qui apo
ſtoloꝝ fuit princeps negaret.
Item ſecundo ex illo qđ ſequit.
Non eſt qui faciat bonũ vſqꝫ ad
vnum Super quo dicit Hiero-
nymꝰ ſic. Hic apparet ꝙ iſte pſal
mus de paſſioue ptinet. ꝙ nullꝰ
de diſcipulis permanſit. nec pe-
trus q̃ caput eccleſie eſt. qꝛ ipſe
negauit. Tertio patet per illud
pſ. Multiplicati ſunt ſup capil
los capitis ꝛc. vbi dicit glo. Tẽ
pore paſſiõis receſſerũt iudei a
xpo ꝛ etiam apl'i. eo vero reſur-
gente redierũt apl'i ſꝫ nõ iudei.
Hac igitur ratione oñdit. qꝛ ca
ſus tunc fuit in quo de neceſſita
te ſalutis erat oris ꝯfeſſio fien-
da. Tuꝫ qꝛ periclitabatur fides
chriſtiana. Tuꝫ ad inſtructionẽ
aliorum fidelium vel ad ꝯfirma
tionem vel reprimendum infide
liuꝫ exultationẽ. Unde ſup illo
de peni. diſtin. j. c. Quis aliqñ. §.
His auctoritatibꝰ. dicit Hugo
ꝛ archidia. mortuo xpo petrus
et alij apoſtoli defecerũt in fide
chriſti. ꝛ dubitantes de eo pecca
uerunt mortaliter. in quo omẽs
apoſtoli defecerũt. Uñ manife-
ſtum eſt oĩs peccaſſe mortalit.
Et vt dicit ſanctus Thomas ſu
per mattheũ in eodẽ loco. agra
uatur peccatum apl'oꝝ ex ppinq
tate temporis. qꝛ poſt tantas ad
monitiones poſt ſacramenti ſu
ſceptionẽ iam obliti erãt que fe
cerat eis. ¶ Ad rationes i oppo
ſitum. ¶ Ad primã reſpondetur
negaudo cõſequentiaꝫ. Tuꝫ q̃a
in beata virgine dr̃ itergerrime
permanſiſſe. Uñ in ſignũ huiꝰ vt
dicit Guilermus in rationali di
uinorum officioꝝ. candela que
occultatur in diebus tenebrarũ
hebdomade ſancte per totã xpi
eccleſiam deſignat chriſti fidem
in virgine glorioſa remanſiſſe p
quam omẽs fideles docti ꝛ illu
minati ſunt. Et ideꝫ dicit Alexã
der de hal. in tertio. Tum ſcđo
ꝯña illa nõ valet qꝛ cũ circũciſio
tpe illo ſm veriorẽ opinionẽ ꝯfe
rebat grãꝫ ꝛ v̓tutes. vñ dicebat
ſignaculũ iuſticie fidei. dicit enĩ
augu. ad valerianũ ꝯtra iulianũ.
Ex quo eſt inſtituta circũciſio ꝙ

erat ſignaculū iuſticie ad ſāctifi
cationez valebat puulis ad emū
dationē peccati originalis ſicut
et baptiſm⁹. Et vt dicit ſanctus
tho. (iij.par.q.lxij.ar.vj.ad.iij.)
Circunciſio conferebat gratiaz
inq̄tum erat ſignū paſſionis xp̄i
future. ita ſcʒ q̄ homo qui acci-
piebat circūciſionez ꝓfitebatur
ſe ſuſcipere talem fidē vel adul
tus ꝓ ſe vel alius ꝓ puulis. Vñ
⁊ apoſtol⁹ dicit ad Roma. iiij. q̄
Abraaz accepit ſignum circun-
ciſionis iuſticie fidei. ſed cū mlᵗ-
ti eſſent tempore mortis chriſti
paruuli innocētes circūciſi ⁊ ꝑ
ꝯſequens habentes gratiam iu-
ſtificantem ⁊ habitum fidei ma
nifeſtum eſt q̄ ap̄lis omnib⁹ de-
ficientib⁹ in fide. q̄ nō ſequeret̄
q̄ oīno fides deficeret eccleſie.
q͛ paruuli illi eccleſie membra
erant. ¶ Ad ſcd̄am reſpondetur
eodem modo petrus etiam cum
nōdum eſſet ꝯſtitutus caput ec-
cleſie non figurabat eccleſiam ſi
cut princeps rempublicam ſuā.
¶ Ad tertiam reſpōdetur. negā-
do aſſumptum quoniam in illo
caſu timor mortis nō erat timē
dus. ſʒ ſuſcipienda mors pro fi-
de xp̄i tuenda. ſicut dictum eſt.

Eria quar
ta legitur paſ
ſio ſm̄ lucaz.
circa quā p̄nt
diſputari ſe-
quētes q̄ſtio-
tes. ¶ Prima
eſt. vtrum Judas vendēdo xp̄m
commiſerit ſymoniaz. ¶ Secū
da vtrū pctm̄ crucifigentiuz xp̄ʒ
fuit grauiſſimū. ¶ Tertia. vtrū
voluntas humana in xp̄o aliud
voluerit q̄ deus voluerit.

D primaz
ſic ꝓceditur.
Et videt̄ q̄ iu
das vēdendo
chriſtum non
cōmiſerit ſy-
moniā. ¶ Pri
mo ſic. Omne pctm̄ principali-
ter in electione cōſiſtit. ſed volū
tas eligens nō eſt de impoſſibili
vt dr̄. iij. eth. ſed vendere chriſtū
erat impoſſibile. quia nō poteſt
aliquo terreno p̄cio compēſari.
vñ de ſapia dr̄ Prouer. iij. Pre
cioſior eſt cūctis opibus ⁊ om̄ia
que deſiderantur huic non valē
compari. ergo iudas vēdere nō
potuit xp̄m. ⁊ per cōſequens nō
commiſit ſymoniam. ¶ Secun-
do ſic. Accipiendo pecuniā pro
cantandis miſſis nō cōmittit ſy-
monia. q͛ nulls tenet̄ ſuis ſtipen
dijs militare. ⁊ nihilomin⁹ in eu
chariſtie ſacramēto in qualibet
miſſa ꝯtinet̄ tot⁹ xp̄s. ergo etiā
iudas accipiēdo pecunias vt vē
deret xp̄m non videtur ſymoniā
cōmiſiſſe. ¶ In oppoſituz eſt. q̄
ſymonia ē ſtudioſa volūtas emē
di vel vendendi aliquid ſpiritua
le vel ſpūali annexū. ſʒ iudas ha
buit ſtudiuʒ vendēdi xp̄m ſancto
ſanctor͛. ergo xp̄m vendendo ſy